

УДК 316.77

*Валюк-Антонішена І. Ю.,
студентка 1 курсу СО «Магістр»
спеціальності 061 «Журналістика»*

РОБОТИЗОВАНА ЖУРНАЛІСТИКА: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ВИКОРИСТАННЯ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

У статті розповідається про становлення і розвиток автоматизованої журналістики на прикладі передового досвіду великих міжнародних ЗМІ («The Guardian», «LA Times», «Forbes», «Associated Press», «BBC»). У статті аналізуються результати роботи дослідників в області інтернет-журналістики з вивчення алгоритмів для написання текстів, роботів-журналістів та інших інструментів для автоматизації журналістських процесів.

Ключові слова: інформаційне суспільство, автоматизована журналістика, алгоритмічна журналістика, обчислювальна журналістика, роботизована журналістика, журналістика даних, технологія, робот-журналіст, автоматизований алгоритм, контент.

Повідомлення про запуск роботів-журналістів у великих міжнародних медіа вже мало кого дивують: одні кібер-журналісти готують повідомлення про землетруси, інші – фінансові зведення, а треті та зовсім створюють репортажі, які майже не відрізняються від людських. Недосвідчений читач практично не зможе відчутти різниці між текстом, написаним з використанням математичних алгоритмів, і авторським матеріалом – настільки швидко і якісно розвиваються системи автоматизації журналістських процесів.

В епоху, коли оперативність публікації новин є однією з головних підвалин для комерційної успішності великих засобів масової інформації, рахунок йде на секунди. І якщо людських можливостей вже недостатньо, щоб залишатися лідером рейтингів і зберігати статистику мільйонних переглядів онлайн-ресурсу, медіагіганти йдуть на відчайдушний крок – починають тестувати роботів у своїй роботі.

Для того щоб приступити до вивчення досвіду передових засобів масової інформації в використанні алгоритмів і роботів-журналістів, необхідно ґрунтовно розібратися в термінології, оскільки ця сфера є маловивченою в силу швидкого розвитку. В іноземній науковій літературі існує кілька термінів, що описують новий етап журналістики, пов'язаний з використанням комп'ютерної техніки та основ кібернетики для вирішення різних завдань у сфері медіа. Але аналогічної усталеної термінології українською мовою поки не існує. Термін «computational journalism» («обчислювальна журналістика») вперше звучить у 2009 році в роботі дослідників зі Стенфордського університету (Стенфорд, США) професора Джеймса Гамільтона (James T. Hamilton) і доцента Фреда Тернера (Fred Turner) [1].

Слідом за дослідниками зі Стенфордського університету про появу «обчислювальної журналістики» та дедалі більшої важливості роботи зі статистичними даними каже доцент медіа-культури міського університету Нью-Йорка Крістофер Андерсон (Christopher W. Anderson) [2].

Все більший інтерес до автоматизації журналістики починає проявляти наукова спільнота з появою перших прототипів роботів-журналістів. Так, у 2010 році, відразу після презентації розробниками з Токіо андройд-журналіста, здатного завдяки датчикам і камері аналізувати відбуваються навколо нього події та готувати інформаційні звіти про це.

«Narrative Science»

Одним з найперших алгоритмів для написання текстів, запущених в роботу реального великого ЗМІ, став «Narrative Science», який використовується для підготовки економічних звітів «Forbes» про перспективи корпорацій. Дана система обробки статистичних даних (т.зв. «big data») була розроблена в 2010 році в однойменній чиказькій компанії «Narrative Science» і перший час призначалася для створення матеріалів по спортивній тематиці.

«Quakebot»

У березні 2014 року на сайті про щоденного онлайн-журналу «Slate» з'явилося невелике інтерв'ю з журналістом і програмістом газети «Los Angeles Times» Кеном Швенке (Ken Schwenke), який поділився інформацією про запуск розробленого ним алгоритму з написання термінових новин про землетруси.

«GUARBOT»

Ще одного робота, призначеного для складання кримінальної хроніки, взяли на роботу в електронну версії «The Guardian» в березні 2014 року. Уїлл Франклін (Will Franklin), програміст англійського видання, вивчив журналістські матеріали і розробив спеціальні текстові шаблони з пробілами, які автоматизований алгоритм «GUARBOT» заповнював актуальною інформацією про подію.

Список літератури

1. Hamilton J. T. *Accountability through algorithm: Developing the field of computational journalism [Text]* / J. T. Hamilton, F. Turner // *Report from the Center for Advanced Study in the Behavioral Sciences, Summer Workshop*. – 2009. – pp. 27-41.
2. Anderson C. W. *Towards a sociology of computational and algorithmic journalism* / C. W. Anderson // *New media & society*. – 2013. – Т. 15. - №. 7. pp. 1005-1021.
3. Van Dalen A. *The algorithms behind the headlines: How machine-written news redefines the core skills of human journalists* / A. Van Dalen // *Journalism Practice*. – 2012. – Т. 6. – №. 5-6. pp. 648-658.
4. Gynnild, A. *Journalism innovation leads to innovation journalism: The impact of computational exploration on changing mindsets* / A. Gynnild // *Journalism*. – 2014. – Т. 15. – №. 6. pp. 713-730.
5. Калмыков А. А. *Гипертекст мышления и коммуникативное пространство* / А. А. Калмыков // *Человек: иллюстрированный науч.-популярн. журнал*. – 2007. – № 5. С. 122-129.
6. Калмыков А. А. *Интернет-журналистика: учебник* / А. А. Калмыков, Л. А. Коханова. – М.: ЮНИТИДАНА, 2005. – 383 с.
7. Калмыков А. А. *Семантическая сеть – будущее медиа* / А. А. Калмыков // *Вестник электронных и печатных СМИ*. – 2014. – № 21. – С. 78-86.